

KIS NEMZET

A VIRÁGÁRUS LÁNYKA. (Lásd a 265. l.)

17. sz. — 1874.

VI. kötet.

A FEKETE SZEKRÉNYKE.

— Beszélyke. —

És ő este volt, bizony már szinte késő éjszaka s a bakteren kívül mindenki aludt a faluban; csak ott ama kis házacsának ablakában pislog még a mécs halvány világa, ott még ébren vannak.

Bent a szerény, de tiszta, csinos szobában egy még fiatal asszony, a tavaly meghalt falusi tanító özvegye keresgél valamit a nagy falszekrényben. Arcza sápadt, a bu és gond nyomai látszanak rajta; most még hozzá rendkívül izgatott is és reszkető kézzel hányja össze-vissza a fiókban levő holmikot, aggódalmasan keres valamit, — de úgy látszik, nem találja.

Végre miután vagy tizszer összevissza kutatta valamennyi fiókot, csüggedten abbahagyta s az asztalhoz lépve mély sohajjal hanyatlott egy székre.

„Anyácskám, kedves jó anyácskám, mi bajod?” szólalt meg ekkor az ágyból egy gyermek hangja, a tizenkét éves Erzsikeé, ki látva anyja szomorúságát, nem tudott elaludni és szorongó figyelemmel követte anyja keresgélésnek eredményét.

„Csak aludjál, Erzsikém!” szolt a mama szomoruan, „ugy sem segíthetsz a bajon.”

„Oh, de én nem tudok aludni, mikor látom, hogy jó mamám olyan szomorú. Oh, hiszen én már nem vagyok olyan kis gyermek, már maholnap tizenhárom éves leszek, már szabad tudnom, mi bántja jó anyácskámat.

„Igazad van, leányom. Meg kell tudnod, mert hiszen holnap már ugy sem titkolhatnám. Kis testvéreid alusznak, nem hallják, — különben sem értenék, — pedig érezni fogják ök is a nagy csapást; holnap kiüznék házunkból, hajléktalan koldusok leszünk!”

Erzsike ijedten fölegyensedett.

„De hát hogy lehet az? Hiszen boldogult kedves apám sokszor mondta, hogy ő maga építette ezt a házat és hogy ha egyebet nem is, de biztos kis hajlékot hagy nekünk.”

„Ugy van, Isten a tanum, hogy e házacska a mienk, — de nem tudom bebizonyítani a törvényszék előtt. Boldogult apád, mikor ezt a házat építette, kölcsönpénzt is vett föl, mert a magunké nem volt elég. Mikor aztán a ház elkészült, zzugorgattunk, és takarékoskodtunk s Isten megáldotta fáradságunkat, az adósság mindinkább apadt s egy nyári napon, most épen három éve, apád jókedvűen jött haza, mert az napon lefizette utolsó krajczárig az adósságot. Magam láttam, mikor a nyugtatót betette abba az ódon kis fekete szekrénykébe, ezt meg aztán elzárta oda a nagy falszekrénybe, hogy biztonságban legyen.

„Nemsokára azután kedves jó apád meghalt; de ez nem volt az egyedüli szerencsétlenség. Csakhamar következett szegény nagyapa betegsége, melyből fölgyógyult ugyan, de megtébolyodott. Halála előtt néhány perczczel visszanyerte ép elméjét s akart nekem valamit mondani, — de nem birt többé szólani. Pedig talán épen a kis

fekete szekrény lamit.

„A nagy aztán éltünk De körülbelöl Péter, kinek kölcsönöztük adóslevelet m zessem meg a

„Hiszen zette”, mond róla a szekrény

„Siettem rénykét, de s találtam; össze de hiába. Kur biró elitelt, nyítani, hogy adósság! —

házacskákat vegyék s oda Holnap már gyunk!” —

Erzsike z kába s aztán erőt vett rajtok

Másnap a mama Erzsike

„Menj a az erdőbe játsz vedem a most ha magam vag

Erzsike sz ugyan itt, hog anyját; de eng fiukat.

„Jancsi! gyünk az erdő tok a kis kosa

fekete szekrénykéről mondott volna valamit.

„A nagyapát is eltemettük, tudod, aztán éltünk szomoruan, csöndesen. De körülbelől négy héttel ezelőtt Kurta Péter, kinek apjától hajdan a pénzt kölcsönöztük volt, hozzám jött s az adóslevelet mutatva követelte, hogy fizessem meg az adósságot.

„Hiszen az már régen ki van fizetve“, mondtam én. „Itt van az irás róla a szekrényben.“

„Siettem elővenni a fekete szekrénykét, de szörnyű rémületemre nem találtam; összekutattam az egész házat, de hiába. Kurta uram bepanaszolt s a bíró elítélt, mert nem tudtam bebizonyítani, hogy már ki van fizetve az adósság! — És holnap jönnek, hogy házacskánkat és minden butorunkat elvegyék s odaadják Kurta Péternek! Holnap már földön futó koldusok vagyunk!“ — —

Erzsike zokogva borult anyja nyakába s aztán sokáig sirtak, míg végre erőt vett rajtuk a lankadság és elaludtak.

Másnap reggel szomoruan mondá a mama Erzsikének:

„Menj a kis fiukkal a mezőre vagy az erdőbe játszani; könnyebben átszenvedem a most következő keserű órákat, ha magam vagyok.“

Erzsike szivesebben maradt volna ugyan itt, hogy vigasztalja szegény édes anyját; de engedelmessé lett s hívta a fiukat.

„Jancsi! Miska! Jertek velem, megyünk az erdőbe epret szedni! Hozzátok a kis kosarat is.“

Jancsi, az öregebbik, szaladt be a kosárért, a kis Miska pedig titokzatosan kérde:

„Erzsike, tudod-e, mit mondott tegnap a Kurta Gyuri? Azt mondta, hogy az apja ma elveszi ami házunkat és mindenünket. Ugy-e, ez hazugság?“

„Nem hazugság! Igazat mondott!“ sohajtá Erzsike.

„Nem hazudott? És elveszik az én játékaimat is? Ohó, azt nem adom, legalább a lovamat nem adom. — nem bizony, elviszem magammal.“

Beszaladt a házba s hóna alá szorítva kedves fa-paripáját, nyugodtan lépett Erzsikéhez.

„No, most már jöhetnek, az én lovamat meg nem kapják. Menjünk hát eprészni.“

Elindultak s csakhamar oda is értek a közel erdőcskébe. A két kis fiucska szorgalmasan keresgélt epret, hanem Erzsike bizony nem sokat segített; olyan bús, szomorú volt a kis leány, hogy szavát is alig lehetett hallani, mindig csak arra gondolt, hogy milyen nagy csapás éri ma szegény mamájokat és így őket is.

És mert oly nagyon elgondolkozott, észre sem vette, hogy sűrű fellegek tornyosultak a láthatáron, a nap eltűnt, villámlani kezdett, sőt már néhány nagy esőcsepp is hullott, miatt a menydörgés tompán viszhangzott az erdőben.

„Jaj Istenem, meglepett a zivatar, — s messze vagyunk a falutól, haza nem mehetünk!“ szolt Erzsike.

És bizony már nem volt elég ide-

jök a hazamenetelre; a kezdetben csak gyéren hullott esőcseppek mindinkább sűrűen zuhogtak s végre hatalmas zápor szakadt a fekete fellegekből. Erzsike egészen kétségbe esett, hova meneküljön kis testvéreivel.

„Tudok én egy jó buvóhelyet, itt egészen közel, alig harmincz lépésnyire,“ szólt Jancsika jókedvűen. „Mindjárt ott leszünk s ott meg nem ázunk, ha még olyan zápor szakad is.“

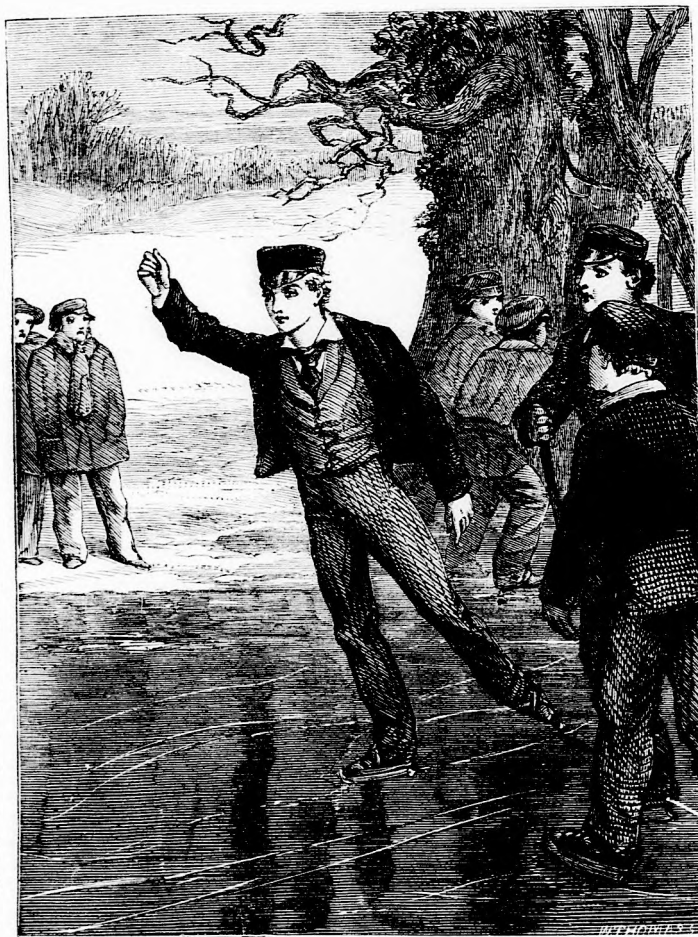
Gyors léptekkel mentek azon irányban, melyet a kis fiu mutatott s alig harmincz lépésnyire egy domboldalon csakugyan találtak egy óriási vastagságú, vén fát, mely gyökerénél odvas volt; valóságos kis szoba volt benne s ott a három gyermek teljesen védve volt a zápor előtt. Még Erzsike is, daczára szomorú gondolatainak, örült a kellemes menedéknek.

„Ez volt bol-

dogult nagyapa nyári palotája“ szólt Jancsika. „Egyedül én tudtam, de nem volt szabad elárulnom a titkot.“

„A nagyapa nyári palotája?“ kérdezte Misike.

„Az bizony! Tudod, mikor nagyapa fölgyógyult betegségéből, de aztán esze megzavarodott, mindig bolyongott valahol, de mi nem tudtuk hol; csak este jött haza. Egyszer én kerestem itt az erdőben és véletlenül e helyre jutottam. Valami zajt hallottam innen ebből az odutól, a kis leányból, gondoltam, hogy tájára gondolt és lán madárfelesbusulta megszokott ügát. Valjon mi benéztem, történik most hát a nagyapóthon? Aki ült itt, ezen a köpadon, melyet ő készített, messzről hordva a kőveket. Négyen meglátott meg kell ígérnem, hogy szólok ves rejtekén senkinek: szegény nagyapa meg

KÁROLY URFI A JÉGEN. (Lásd a 270. l.)

alt, és én el nem árultam. Hanem
 „Furcsa nyári palota, mondhatom,“

„Tudod-e mit, Jancsi?“

„Jó lesz, ezzel elmulatunk, míg az
 de azt a...“

Erzsike fi-
 hol; csak gyelemmel

hallgatta a fiuk
 véletlenül beszédét, de

mikor aztán

játsszani kezd-

az odutak, a kis leány

ismét csak any-

gondolt és

elbusulta ma-

gát. Valjon mi

történik most

otthon? A

szolgabíró meg

me többi hiva-

et ő kész talos urak már

messz bizonyosan ott

össz vannak . . .

ordva a kálánépen most

eket. Nézegetnek

yon meg meg mindent

dt, mik a házban —

engemet, vagy talán már

valami. Szeretett volna már ismét ott-
 hon lenni édes anyjánál, hogy lássa,
 mi történik ott . . . de a zápor még
 mindig szakadt. Erzsike mégis kiment
 és aggódalmasan vizsgálta az eget, nem
 vonul-e tovább a zivatar, nem lehet-e
 ismét utnak indulni?

A villámlás lassanként gyérült, a
 mennydörgés
 távolabbról
 hangzott s az
 eső is meg-
 szűnt; a kis
 leány már épen
 szólni akart a
 fiuknak, hogy
 induljanak, mi-
 dőn Jancsika
 nagy zajjal ki-
 áltott:

ISKOLÁBA. (Lásd a 266. l.)

„Erzsike!
 Nézd csak,
 nézd mit talál-
 tunk! Amint
 a köveket itt
 fölszedtük, ezt
 a fekete ládác-
 kát leltük . . .“

Erzsike han-
 gosan fölkiál-
 tott . . . soha
 sem látta ugyan

ezt a fekete szekrénykét . . . de hiszen
 anyja épen ilyesmit keresett . . . hátha
 ez az? Mohó sietséggel elkapta a szekrény-
 két, fölnyitotta s mindenféle írásokat ta-
 lált benne; izgatottan olvasta el egyiket a
 másik után, míg végre egyiknél hangos
 örömkriáltásra fakadt. Ezen írásban Kurta

E gondolat oly kínos volt, hogy
 szegény Erzsike nem birt megmaradni
 a fa-oduban . . . mintha szoritotta volna

Péter apja elismeri, hogy a tanító visszafizette neki a tartozást, hanem a kötelezvény elveszett vagy eltévedt valahová: azért ezen irással bizonyítja, hogy a tanító többé semmivel sem tartozik s ha a kötelezvény valahonnan megkerülne, az semmis, érvénytelen.

Most már aztán nem tarthatta vissza Erzsikét sem eső, sem villámlás. Kendője alá takarta a szekrénykét s szaladva indult hazafelé, oda kiáltva a fiuknak, hogy jöjjenek utána.

„Hát ez volt a nagypapa titka!” gondola Erzsike, mialatt haza sietett. „Szegény öreg, mikor zavarodott elméjével bolygott, valamiképp a nagy fali szekrényben rátalált erre a ládácskára és ide hozta. Halála előtt meg akarta mondani, de már nem birt szólani.”

Gyorsan, mint a szél, rohant a kis leány s egészen kipirulva ért haza. Ott már épen megkezdtek a hivatalos eljárást, hogy a házat elvegyék, — mikor Erzsike belépett s a bíró elé téve a szekrénykében talált irást, lihegve szólt:

„Itt van az irás . . . édes apám megfizette tartozását . . . Kurta Péter uramnak nincs ellenünk semmi követelése.”

Mindenki bámult, a bíró elolvasta az irást, Erzsike elmondta, hogy és hol találta és ekként csakhamartisztába jött a dolog. Kurta Péter uram nem kapott semmit, sőt még perköltséget kellett fizetnie és hosszú orral ballagott haza.

Ettől fogva aztán nem bántotta többé senki a kis családot s Erzsike nyugodtan éldegélt jó anyjával és testvéreivel.

E S Ő B E N.

Eső esik, záporosó;
Nem baj, hogy ha van esernyő.
De kinek nincs esernyője.
Jól megázik annak bőre.

A B A N D A - E M B E R.

(Képpel a 264. lapon.)

Ez a furcsa ember csak!
Maga egész banda!
A hegedűt ríkatja
S a dobot dobbantja.

Fején csöng a csöngetyű,
Bal lába csilingel,
Zenéjére belénk áll
A tánczó inger.

Dob, hegedű réztányér
És fején harangja:
Egyszerre fölzendül mind —
Egymaga a banda.

Csoda-ember valóban,
Alig akad párja
Egymagában sok ember
S zenekar a karja.

Ily rendkívüli művész —
S kevéssel beéri.
A jutalmat várja bár,
De szóval nem kéri.

E P E I

var s itt
ladgálha
nem lát
a rendet
les és me
sokszor
gának is
sen nagy
képen t

Az

csony is
mivel lo
Gyuri la
rakat v
aztán k
szott be
ugyan n
bent; de
csak köz
nyen al
csak mé
gát s m
látogató
hogy az
titkos is
tározta
van hát

Meg
kulcsca
kinyitott
egy nag
udvarra.
rulja, u
hagyta s
egyszer
múlten
kas, csin

SZELES GYURKA,
 vagy
 ÉPEN SZÁZKILENCZ.

GYURKA egyik külvárosi házban élt nagymamájánál s nagyon jól érezte magát. A ház mellett volt szép kertecske, tágas udvar s itt Gyuricza kedve szerint szaladgálhatott, kivált ha a nagymama nem látta. Mert a nagymama szerette a rendet, Gyuricza pedig nagyon szeles és meggondolatlan fiucska volt s ezzel sokszor nem csekély bajt okozott magának is, másnak is. Egyszer különösen nagyonpórul járt, ami következőképen történt.

Az udvar tulsó végén hosszú alacsony istálló állott, melyet a nagymama, mivel lovakat nem tartott, bérbe adott. Gyuri látta, hogy sokszor nagy kosarakat visznek ki és be az istálló-ajtón, aztán kukorikolás, libagágogás hallatszott belől. Váltig szerette volna tudni, ugyan mi van, vagy mit csinálnak odabent; de a nagymama megtiltotta, hogy csak közel is menjen, mert ott könnyen alkalmatlanságot okozhat. De ez csak még fokozta Gyurka kíváncsiságát s midőn egy napon a nagymama látogatóba ment és Gyurka észrevette, hogy az az ember sincs otthon, aki a titkos istállóba járogatni szokott, elhatározta, hogy csak azért is megnézi, mi van hát odabent.

Meg is tette. Az ajtó nem volt kulccsal becsukva, Gyurka tehát szépen kinyitotta, — de ebben a pillanatban — egy nagy kakas röpült ki az ajtón az udvarra. Gyurka, félve, hogy ez elárulja, utána szaladt, az ajtót nyitva hagyta s kergette a kakast; de amint egyszer ismét az ajtó felé pillant, rémülten látja, hogy tiz, husz, ötven kakas, csirke, tyuk, liba, kacsa jött ki

ugyanonnan az udvarra, mert hát abban az istállóban egy aprójóság-kereskedő tartotta portékáját.

Gyuricza kétségbeesetten kiáltozott, a sok tyuk, liba még inkább; — szó sem lehetett róla, hogy ő most ezeket hamarjában összefogdoshassa. Nemso-kára jött a nagymama, aztán maga a kereskedő és elképedve látták, hogy az udvar, kert, a szomszéd házak teteje, mind tele van tyukkal, kakással, csirkével!

A kereskedő szitkozódott és haját tépte, — hogy szedi ő most ezt mind össze? A nagymama pedig, mikor megtudta, hogy Gyurka okozta a bajt, kereken kijelenté Gyuri barátunknak, hogy addig ne próbáljon a szobába jönni, míg valamennyi tyuk és csirke összefogva nincs. Aztán kérdezte a kereskedőtől, hány darabnak kell lenni mindössze?

„Épen százkilencznek!“

Gyuricza majd hanyattesett, mikor ezt hallotta. De aztán hát csak nekifogott a vadászatnak s a szolgáló, meg a szomszéd Pista meg Berti segítségével fogdosták a szétröppent baromfiakat. Hej, de keserves munka volt! Némi-lyiket a harmadik, negyedik szomszéd udvarán találták s késő este lett, mikor végre mind együtt volt.

De nem is nyitott ám be többé Gyuricza soha tilos ajtókat!

A BANDA-EMBER. (Lásd a 262. l.)

A V
tal mel
leányká

APRÓ KÉPEK AZ ÁLLATVILÁGBÓL.

A kőszáli kecske.

OTT, hol vadul égnek mered
 Roppant szirtek tömege,
 Hol a mélység feszül, tátong,
 S szédülve tekintsz bele —
 Hol a törmelék dörögve
 Szakad le gyorsan görögve:
 A kőszáli kecske ott
 Utótt föl szellős lakot.

Ő királya ez országnak,
 Az ő trónja sziklafok,
 Rajta czimeres zászlóként
 A felhőfoszlány lobog.
 Mióta él, soh'sem ismert
 Ő halandó vadász embert,
 Nem ijeszti őt szeme,
 Nem rettentí fegyvere.

Büszkén, könnyen szökel egyik
 Sziklától a másikra,
 S ha czélt ére, szertelövel
 Szemeiből a szikra,
 De ha mégis, kivételkép
 A vadász a nyomába lép —
 Altalugrik a fején
 S ott áll más szirt tetején.

A VIRÁGARUS LEÁNYKA.

(Képpel a czimlapon.)

„**E**SSÉK szép virágot venni!” hang-
 zék a kapu alól, a mint tegnap
 a főváros egyik utcáján sétál-
 tam. Bepillanték s ott egy asz-
 tal mellett ülve láttam a kis virágáros
 leánykát. Kezében, az asztalon is egy-

egy kosárka teli virággal, épen most
 kinyílt rózsák s egyéb szép virágok
 mosolyogtak elém, a kis leány pedig
 oly kérőleg tekintett reám, hogy aka-
 ratlanul is közelebb léptem s vettem
 egy rózsát, ezalatt pedig kérdém, val-
 jon talán valamelyik műkertész kertjéből
 valók-e ezen szép virágok?

„Oh nem, uram,” felelt a leányka
 „magam tenyészttem.”

Csodálkoztam s a kis leány aztán elbeszélte, hogy szegény beteg öreg anyja van, atyja rég meghalt s mert ő maga egyébbel még nem tud pénzt szerezni, virágokat tenyészt s aztán eladja; sok fáradságba kerül ugyan, mert nincs hozzá való helye, aztán bizony nem is kap érte sok pénzt, de hát a kevés is jobb a semminél.

Egészen meghatottak a jó kis leány egyszerű szavai s hogy több pénzt juttassak neki, majdnem az egész kosár virágot megvettem és megígértem, hogy máskor is veszek tőle s hozzá küldöm ismerőseimet is. —

Ha meglátjátok, vegyetek tőle virágot!

ISKOLÁBA!

(Képpel a 261. lapon.)

KÖNNYŰ ám nektek, városi kis fiuk, iskolába járni, mikor a síma kövezeten sétáltok végig néhány utcán s ott vagytok az iskolánál. De van sok vidék, különösen a hegyes felföldi megyékben, hol bizony dicséretet érdemel a kis fiu, ki szorgalmasan eljár az iskolába. A falu sokszor messze szétszórt házakból áll, itt a domb oldalán van egy házacská, amott is egy és nem ritkán jó félóraig kell gyalogolni az iskola-épületig. Nyáron nem igen bánják ezt a fiuk, lepkét kergetve, futkározva könnyen elérnek a célhoz; hanem télen, mikor csikorgó hideg van, vagy fagyos havas eső esik, akkor bizony szinte a lelke is megfázik annak a kis fiunak, ki ott a szél ellen épen erősen viaskodik. Hanem aki olyan szorgalmas, hogy ilyen rossz idő sem rettentí vissza, az bizonyosan jó tanuló, derék ember lesz belőle s később majd hasznát veszi annak, hogy olyan buzgó volt.

A TÖRPE RÓZSA.

— Mese. —

VOLT egy nagy, igen nagy kert, tele a legkülönbözőbb virágokkal; voltak ott magas, büszke rózsák, melyek pompázva tartották fenn fejüket, és voltak félénkebb kicsiny virágok, melyek elbujtak a fűben, nem kívántak láttatni s beérték vele, ha illatjokkal megtöltötték a levegőt.

Azt beszélték, hogy ez a kert egy hatalmas, nagy királyé és a király ismeri és szereti a kert minden egyes virágszálát, bármily titkon virágozzék is és hogy a melyek rövid életüket e hatalmas uralkodó szent akarata szerint élnek le, elhervadásuk után jóságos szellemek által egy másik, még sokkal szebb kertbe vitetnek, hol maga a király is lakik s hol újra kivirulnak és el nem hervadnak többé soha. De azt is beszélték, hogy a virágok bizony nagy részt igen keveset törődtek nagy úroknak és mesteröknak parancsával, hanem csak saját mulatságukra és arra gondoltak, hogy egyik tultegyen a másikon szépség dolgában.

Ezen kertben tehát állott egy rózsatő is és egy szép nyári reggelen a rózsatőn hét vagy nyolcz gyönyörű bimbó nyílt ki teljes rózsává; ragyogó, pompás színűek és nagyok valának; csak egy volt köztök, mely nem hasonlított testvéreihez; édes, bájos illata volt ugyan, de törpe, csunya volt szegényke; még bimbó korában megszurta valami féreg s ezért levelei nem fejlődhetek ki s

mikor kinyílt, alig lehetett rámondani, hogy ez is rózsza.

Szegény rózsácska! mennyire elszomorodott, midőn a meleg napfényben többi testvérei egymásután nagy-pompásan nyíltak, egyik szebben a másikonál! És a szép testvérek, amint a szegény nyomorékot megpillanták, elébb halkán, aztán mindig hangosabban beszéltek róla egymás közt, még pedig épen nem szeretetteli hangon.

„Ejnye, milyen förtelmes kis testvérünk van ott!” szólt az egyik büszke rózsza bosszusan.

„Az igaz,” felelt egy másik, „minek is él az ilyen nyomorék? Egészen elrontja bokrunk jó hírét.”

„Ha én olyan csunya volnék, halálra sirnám magamat, hogy hulljanak le leveleim,” szólt a harmadik.

A szegény csonka rózsza mindent hallott s mindinkább lehajtá fejét, türelmesen, zugolódás nélkül tűrve sorsát. Csak egyszer rezzent össze, midőn egyik rózsza-testvére így szólott:

„Bizony jobban tennéd, ha megölnéd magadat; a mi urunk és hatalmas királyunk úgy sem törődik veled, mert hiszen különben nem engedte volna, hogy ilyen nyomorék váljék belőled.”

Ez annyira elkésérítette a törpe rózsát, hogy csakugyan gondolkozni kezdett, érdemes-e tovább élnie, nem jobb-e, ha lehullatja leveleit és meghal? De ekkor épen arra röpült egyik jó szellem, a hatalmas király hirnöke, ki szerte szállongott a kertben, hogy hirt vigyen urának a virágokról; e szellem látta a szegény törpe rózsza búbá-

natát s megvigasztalta, elmondván neki, hogy az Ur és király egyformán gondol minden virágára s aki ömiatta itt szenved, az annál boldogabb lesz ott ama másik kertben, hol örök élet és virulás var reá.

A rózsácska megvigasztalódott s nyugodtabb lélekkel tűrte sorsát tovább, — pedig még nem volt ám vége szenvedésének.

A nap fényesen ragyogott, lanyha szellő lebegett a lombok közt s egy tarka pillangó virágnedvet keresve röpkedett ide-oda a virágok közt, míg egyszer végre megpillantá a csonka rózsát.

„Ejnye, milyen förtelmes teremtés!” szólt a könnyelmű pillangó. „Messze földet összejártam, de ilyen ferde, csunya lényt még nem láttam. Jaj, ro zul leszek, ha sokáig nézem.”

Ezzel nagyot kaczagott s odább röpült szebb virágokhoz.

Aztán jött egy méhecske döngicsélve s mézecsckét gyűjtögetve; végig kutatta a szép teli rozsákat s fölszedte belőlük a mézport, a mennyit talált. Midőn azonban a törpe rózsát megpillantá, haragosan szólt:

„Ugyan mit alkalmatlankodol itt, te nyomorék törpe, mért foglalod el más szebb rózsza helyét? Nincs benned méz, jól tudom, semmi hasznod e világon.”

A méhecske is elröpült s a szegény rózsza mélyen elszomorodott; hogy a könnyelmű pillangó elröpült tőle, azt nem bánta; de a méhecske szavai fájtak neki, mert habár nem voltak oly szép levelei, mint többi rózsza-testvéreinek, de méz csak annyi, vagy talán

még több volt kelyhében, — csak ne ítélte volna meg a mehecske a külső rutság után.

A nap végre leszállt a távol hegyek mögött, kellemes esti szellő lengedezett s több fiatal leányka vig csevegés közt sétálgatott a kertben, mindegyik kosárkát vive, melybe virágokat szedtek, hogy koszorut fonjanak. Midőn a rózsatőhöz értek, nagyon megörültek a gyönyörű rózsáknak, egyikök azonban így szólt:

„Nézzétek, ez az egy rózsza mennyire különböző a többitől! Egészen törpe; kido-bom a kerítésen.“

Aztán csakugyan letépte a törpe rózsát s keresztül-dobta a kerítésen a poros országutra.

És a szegény rózsza ekkor ismét elszomorodott s újból gondolá:

„Ah! mégis igaz, a mit szép, büszke testvéreim mondtak: nincs gondja a mi hatalmas Urunknak, csak alkalmatlan lom vagyok e világon.“

Amint így szomorkodott, egy tisztán öltözött kis leányt látott az uton közeledni. A leányka alig hogy megpillantá a rózsát, nagy örömmel fölvette s megtisztította a portól.

„Egy rózsza!“ mondá aztán magában. „Kissé ferde növésű, de az nem tesz semmit; illata pompás, haza viszem jó mamámnak. Ugy szereti a virágokat és nem vehetünk soha; ah, mióta édes jó atyám meghalt, nem telik ilyes mire.“

Gyors léptekkel ment tovább s nem sokára egy kis házacskához ért. Abban lakott mamája s most is épen szorgalmasan varrogott. Mikor a kis leány belépett, a mama kérdé:

„Kaptál pénzt, Mariskám?“

„Nem kaptam, kedves mama. Azt mondja a kereskedő, hogy csak akkor fizet, ha minden meg lesz varrva.“

A mama szomoruan sohajtott s folytatta munkáját; Mariska azonban

A SZENT-BERNHÁRD-HEGYI KUTYA. (Lásd a 271. l.)

látva anyja szomorúságát, odalépett s mutatta a rózsát.

„Nézzed, kedves mama, rózsát találtam. Nem igen szép, de oly édes illata van!”

A szegény asszony, ki oly nagyon szerette a virágot, de oly ritkán juthatott hozzá, egészen fölvidult, midőn a rózsza kellemes illatát élvezé.

„Tedd pohárba, hogy ne hervadjon el mindjárt,” mondá a mama.

A rózsza aztán ott állott a szegény asszony varró asztalán és terjeszté kedves illatát még másnap is. Mikor aztán végre hervadni kezdett és látta, hogy végső percze közeledik, a szegény törpe rózsácska egészen boldogan várta a halált, mert érezte, hogy nem élt hiába

HOGYAN UTAZTAK HAJDANÁBAN.

a világon, sőt többet tett, mint az ő pompás, büszke testvérei; azok csak mulatságul szolgáltak vig gyermekeknek, míg ő egy szegény, bánatos asszonynak szerzett néhány kellemes, vigasztaló pillanatot!

HOGYAN UTAZTAK H A J D A N Á B A N.

HOGYAN utaztak? Bizony nem oly gyorsan és kényelmesen, mint mi most vasuton és gőzhajon. Még alig harmincz-negyven esztendővel ezelőtt napokig kellett szekeren döcözni s az már nagy ur volt, a ki váltott lovak-

kal utazott. A tengeren pedig nehézkes ügyetlen hajókon jártak, kitéve a szél és hullámok minden szeszélyének, gyakran hónapokig hanyatva, míg végre célhoz értek. Hát még régebben! Akkor még a vitorlakkal sem tudtak jól bánni, hanem eveztek s képzelhetni, mily keserves dolog volt ez a hatalmasan kavargó hullámok között. A szárazföldön pedig a kocsis használatát utazásra még nem ismerték, hanem a szegény ember gyalog indult neki a világnak, a nemes lovagok és hölgyek pedig lóra ültek és követve csatlósaitól és szolgálók seregétől, lóháton járták be az országot. És az ilyen utazás nem is volt veszélytelen, fegyveresen kellett utazni, mert mindenféle kalandorok leskelődtek az utazókra s a gyöngöbbségeket megtámadták és kirabolták. A hatalmasabb kalandorok várakat építettek s a ki vidékükön átutazott, kénytelen volt nagy sarcot fizetni, hogy bántatlanul tovább mehessen. — A ki utazik, az bizony mai nap nem kívánja vissza a „régisidőket.“

KÁROLY URFI A JÉGEN.

(Képpel a 260. lapon.)

— A víz mégis csak a legjobb ital, mert akkor is jó, ha megfagy, — lehet rajta korcsolyázni.

— A ki fél az eleséstől, soha sem fog szilárdul állni s az áll legbiztosabb, a ki nem fél az eleséstől.

— Mit ér a legszebb jégtükör, — ha a falon aranykeretben függ?

— Legjobb téli kabát a korcsolyavas, — mert aki derekasan korcsolyáz, ugyancsak belemelegszik.

— A ki csuszkál, még nem korcsolyáz, épen úgy mint nem röpül az, aki magasról esik.

— A ki pedig bizonyosan tudni akarja, hol van lyuk a jégben, — csak essék bele, megtudja pontosan.

KÖNYÖRÜLETESÉG.

(Képpel a 272. l.)

UTCZASARKON koldusgyermek
Kéregetve álldogál.
Kis kezébe alamizsna
Csak vékonykán folydogál.

Azért hát a garabója
Nincs is szüntűl tele,
Hej pedig be nagy kalácsok,
Husok férnének bele!

Ámde az a száraz kenyér,
Amely benne megakad,
A szegényke kis leánynak
Mégis pompás, jó falat.

S épen, hogy beléje harap,
Hall nyöszörgő hangokat,
S im — mellette egy gazdátlan
Eb fájdalmasan ugat.

— Óh, te boldogtalan kutya,
Mint én boldogtalanabb!
Nesze Lompos, kenyeremből,
Nesze, a nagyobb darab.

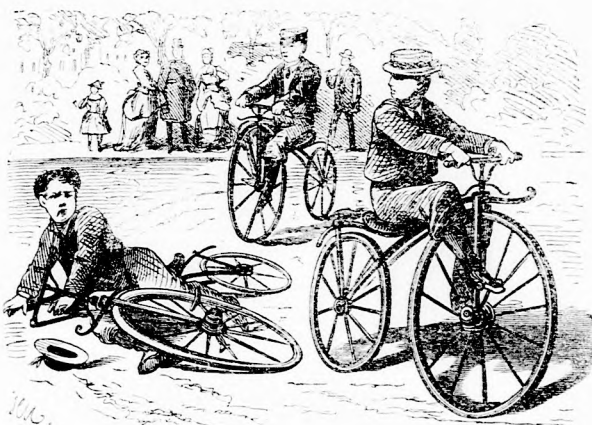
És letörve kenyerének
Tetemesebbik felét —
Kettejük között imígyen
Megesett a nagy ebéd.

S meglátva e jelenetet,
Magamban ezt kérdezém:
Vajjon azok közt, a kikre
Rásüt a meleg, a fény —

Vajjon, a dúsok sorában,
A számos gazdag közül,
Hány akad ki mint e koldus,
A más baján könyörül?

VELOCIPED.

VELOCIPED, gyalog tártos —
Magad vagy ló és lovag,
Ha paripád sarkantyúzod,
Sarkantyúzod magadat.

S ha lebukol a lovadról,
(Már ez rajtad megegett,)
A velocipéded leszen
Olyan „veled-czipeled“.

SZÁNKÁZÁS.

MINT a lovasdí játékban
Mindenképen kedves az :
Akár te vagy a paripa,
Akár pedig a lovas —

Úgy a szánkázó játékban
Az is kedves egyaránt :
Akár téged huznak benne,
Akár pedig te a szánt.

A SZENT BERNHARDHEGYI
KUTYA.

(Képpel a 268. lapon.)

HÓTORLASZON, sziklán, jégen,
Mélység fölött sívó résen,
Tüskén, bokron hajt keresztül
A vadász, bár szive rezdül,

Leszáll az est, tiszta fényben
Ragyog a csillag az égen.
Sötét is van, maró hideg,
A vadász borzongva liheg.

Menne folyton, menne odább,
Hajh, de már nem bírja tovább.
Szemén homály, tagja remeg —
Te szép világ, Isten veled.

Hah, de mi ez ? Mi volna más?
Élénk, hívó ebugatás,
Szegény vadász, ébredj, ébredj
Itt a mentő, éledj, éledj !

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Illés Aranka. Leveled dicséretes szorgalomról tanuskodik. Csak néhány helyesírási hibára figyelmeztetek, „Hüs“-t egy s-tel írják, „Allá“ helyett „alá“-t használj. Ezt azonban „hallottuk“ két l-lel írjuk, „Jószagu“ egy szó; hiszen az összekötött szók azért vannak összekötve, hogy ne külön válasszuk el. Így a puskalövés is. Aztán nem „a mult nyár voltam,“ hanem a mult nyáron. De arra, hogy meg is jelenjen, leveled nem elég érdekes. — **V. G.** Csak ha láttuk, szólhatunk. — **Koesy Emma.** A cizca esete nagyon szomorú. Nem tehetek egyebet mint hogy veled együtt én is sajnálkozzam azon, hogy a farkát levágták. — **M — y I — s.** Megköszönnek kis olvasóim az ilyen himpellér-munkát. — **Lovassy Róza.** Szegény Kujon kutya nyugodjék békével. — **Hám Sándor.** A földványok nem válnak be — **Sárközy Erzsébet.** A talányt meg fogom rajzoltatni.

KÖNYÖRÜLETESSÉG. (Lásd a 270. l.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Pest, bálvány-utca 9. sz.
Nyomatott *Deutsch testvérek* könyv- és könyomdai műintézetében Pesten. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.
Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.